

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Holyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr. 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 6-hasábos petit sor egyszer 8 kr, minden következőnél 6 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyilttér sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDATARSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

Öszinteség.

Arad, február 6.

(—s—) A házassági javaslat tehát a törvényhozás első retortáján átment, amennyiben t. i. az igazságügyi bizottság azt úgy általánosságban, mint részleteiben letárgyalta. Általánosságban a bizottság a javaslatot egyhangulag elfogadta a tárgyalás alapjául, hisz még Polónyi Géza is accepciót a javaslatot és hangsúlyozta, hogy az a függetlenségi párt programjának integráns részét valósítja meg. A részletes tárgyalás pedig alkalmul szolgált a bizottsági tagoknak arra, hogy komolyan és higgadtan megvitassák a javaslatnak egyes tételeit és intézkedéseit. Mindazonáltal végeredményképen azt konstatálhatjuk, hogy a javaslat lényeges változtatás nélkül került ki a bizottsági előkészítő tárgyalásból, ami azonban éppen nem annak a jele, hogy a bizottsági tárgyalás felületes volt, hanem csakis annak, hogy a javaslat alapossggal és körültekintéssel van megszerkesztve.

A bizottság tán már holnap be is terjeszti jelentését a képviselőházhoz és március egy hétre a képviselőház megkezdi a harmadik ülészetet a kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslat tárgyalásával. Tehát már csak napok kérdése, hogy az ország közvéleménye előtt megkezdődjék a parlamenti színjáték, melyben kétségkívül nem leszünk meglepetést okozó jelenetek és fordulatok híján.

Ha mindenki őszintén üzné a politikát, aki avval hivatottan vagy hivatlanul foglalkozik, akkor most nem így kellene szólnunk, hanem előre is jelezhetnők

minden egyes képviselőnek tanusítandó magatartását; de mivel az emberek nagyrészből általában, különösen pedig a politikában, kiányzik az őszinteség, nem lehetünk abban a helyzetben, hogy az egyének tekintetében hamis alpból kiindulva helyes következtetésre jussunk.

Az egyházpolitikai reformokkal a Wekerle-kormány kétségkívül oly programot készül megvalósítani, melyet úgy a nemzeti, mint a függetlenségi párt is évek óta a maguk álláspontjaként hangsúlyoztak. Ebből szükségképen az következik, hogy az ellenzéki pártok ezuttal elvből a kormány intenczióit előmozdítani hivatva és kötelezve vannak. De mit látunk? — Az ellenzéki pártok nagyobb része éppen nem prezentálja magát úgy, amint a liberalizmus igazi híveihez illik, hogy föltétlenül felkapná a szabadelvűség zászlaját, hanem mindenféle kibuvót keres, amelyen át a liberalizmus őszinte megszavazása elől menekülni lehet. Így nem cselekszik az, aki igazán szabadelvű felfogású s nemcsak az ajkain viseli annak jelszavait.

A kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslat irányadó elveit a kormány már régen körvonalozta, több mint hat hét óta ismeretes a javaslat egész terjedelmében, az igazságügyi bizottság is letárgyalta részletesen, s az őszinteség nélkül politizáló ellenzéki pártok még mindig nem vallottak határozott színt. — Apponyi Albertről, aki pedig 1892. őszén nagyhangú szónoklatban ecsetelte mai házasságjogi viszonyaink tarthatatlan voltát, még ma sem lehet tudni, mi lesz álláspontja? A függetlenségi párton pedig

most azt a politikai maximát eszelték ki, hogy bár elvből helyeslik is az egyházpolitikai javaslatokat, azért még sem szavazzák meg azokat, mert a kormány iránt bizalommal nem viseltetnek.

Az ellenzéki pártok tehát nem éppen örvendetes és biztató képet nyújtanak, s ha akadnak is ott az egyházpolitikai javaslatoknak őszinte támogatói, azok csak egyesek lesznek, s a reformoknak sikere kizárólag a szabadelvű pártnak lesz érdeme.

BELFÖLD.

Próba-mérkőzés.

A képviselőház egyik alelnöki állására az új ülészetben, mint halljuk, Helfy Ignácot szándékoznak kandidálni az ellenzéki pártok. A választás alkalmasint csütörtökön fog megtörténni s egy neme lesz a próba-mérkőzésnek az egyházpolitikai parlamenti küzdelem küszöbén.

A szabadelvű párthól.

Az országgyűlési szabadelvű párt csütörtökön este értekezletet tart, a melyen, mint értesülünk, kijelöli a képviselőháznak választás alá eső tisztviselőit és a párt részéről a ház bizottságaiba bevalasztandó tagokat. A házban a választások a pénteken és szombaton tartandó üléseken fognak megtörténni.

Strossmayer.

Zágrábból jelentik, hogy Strossmayer püspök pásztorlevelet bocsátott ki, melyben határozottan állást foglal a magyar egyházpolitika ellen.

Az „Aradi Közlöny” tárczája.

Az istenek rokonai.

— Irtá: Mamvas József. —

Ha így szépen szembe ülsz velem, aztán a kezdet az enyémbe teszed, mondok neked aranyos csengésű mesét világhírű hősről, viráglelkű királyleányokról. Nem is költöm, az arczodról, a szemedből olvasom az ábrándos világnak titkait; a gyönyörűséges, nagy-szerű dolgokat, amiket az az Uristen is csak elgondolt, de meg nem teremtet, mert itt a földön nem jó levegő jár azokra a rózsaszínű ábrándokra.

Még zajlik künn az utcza, a nappal életét az éjszaka most kezdi einémitani. Látod, a ködben gyors árnyak suhannak el. Odeát most gyújtottak lámpát. A beteges, gyenge asszonyka vacsorához terit. Szegény asszonyka, multkor beszélte az orvosa, nem soká viszi, megöli a munka. Ugy-e milyen nehéz az élet? Te nem ismered a százalaku nyomort, nem is fogod megismerni soha. De én... nos én koplaltam eleget, fáztam is, szinylődtem is betegem, elhagyatva, de még sem voltam nyomorult soha.

Amikor fáztam, forró verset irtam hozzád, a legszebb verseket, amit valaha irtam, aztán leborultam az asztalra, nem tudom,

hogy örömben, bánatomban, de sirtam. Amikor meg éhes voltam, fölolvastam magamnak a verseket, nagyon hangosan olvastam, azért nem is hallottam, ha korgott a gyomrom. Amikor pedig beteg voltam, egyedül, nedves szobában, voltak: tündérszép lázas álmaim: együtt jártunk virágos kertekben, langyos vizű tavak partján, nem is szavakat sugtunk egymásnak, de boldogságos, kábitó érzéseket. Meggyógyultam, szinte sajnáltam.

Ezt a bünös talizánt az istenek rokonaitól kaptam. Mindjárt elmondom, hogy kik voltak az istenek rokonai.

Réges-régen nem ilyen világ járta, mint manap. A nyugalom akkor még nem volt pihenés, hanem boldogság. Olyan gazdag volt a természet, hogy nem maradt benne szegény ember. Akinek nem volt gondja semmire. Ha valahol befellegett neki, szemére huzta a kalapját, aztán tovább állott: mindenét magával hordta.

Akár merre vetődött, világok, erdők, szakadékos hegyek, ismerősei voltak, hiszen faunok, szilvánok, najádok lakták azokat, boldog, bohó népség, az ő rokonai. Mert minden valamirevaló ember bizonyos vala abban, hogy családfájának gyökerén valami istennek a neve áll. Büszkén barangolta be a földet az istenek rokona, habár csak nyugodt büszke-

sége volt egyetlen mindene, amit magával hordozott.

Azurszínű, felhőtlen mennyboltozat, a bolt tetején magas Olympus ormán vig zenével lakomázó istenek; ha koplalt lent a földön rokon, nem busulta el magát, tudta jól, hogy nem vész el éhen, neki is jut a rokonság asztaláról. Leheveredett hát a forrás mellé s a locsogó habok zenéjéhez jövedvü nótát dudolt, nem aggódott a jövőért, nem sajnálta a multat, hogy örök boldog jelenben éljen, ezt az isteni örökséget kapta ősapjától s az örökség titka abban rejlett, hogy amit karjaival feltudott emelni ez volt mindene s ő az egész kincsét magával hordozta mindig.

Ezt a bünös mesterséget tanultam el az istenek rokonaitól. Pedig nem is olyan könnyű dolog mai nap már. Akkor régen minden bokorban istenség lakott, ma köszén-füst, por, gőz fojtogatja a természetet, de én látom az Olympus fölé vont mély, fényes eget, ha szemembe nézek az örökszép istenek vonásait arczodról olvasom le, én megtaláltam a régi istenek elvesztett ajándékát, ezért megtudom érezni az istenek rokonainak évezredes könyvekbe temetett lelkét, azért hiszek az örök boldog jelenben, mert az én mindenemet: a te képedet, magammal hordom mindig.

Az új ülészek előtt.

— Az „Aradi Közlöny” külön tudósítójától. —
Budapest, február 6.

Nagy jelentőségű, döntő ütközet előtt állunk az óriási elvi harcban, melynél nagyobb és fontosabbat, az ország közügyeire hibatöbbet tulajdonképen 1867 óta a magyar törvényhozás nem vivott. Bele elegyedett sok mindenféle alantas elem is, a mely azon reményben, hogy a zavarosban halászhath, külön, a nemzet érdekeivel semmikép össze nem függő, sőt azokkal tulajdonképen ellentétben álló magán érdekeit és ügyleteit kívánja elősegíteni vagy legalább is eltérte tolatni; s ezen egymástól teljesen elütő, sőt máskor rendszeren egymással szem en álló elemek azt hiszik, hogy sikerül nekik a közérzetet és a közhangulatot annyira megzavarni, hogy a főkérdéstől el fogják vonni a közfigyelmet.

Nagyon csalódnak!

A jelen első igazi öt éves országgyűlésnek — mert az előző idő előtt fel lett osztatva — harmadik ülészaka holnap megnyílik és ime, mindazok, a kik érzik, hogy otthon talajukat veszítették vagy hogy személyes sulyuk és értékük jövőben nem lesz többre becsülve, mint a mennyit tényleg ér, — kísérletet tesznek, hogy a választókat a legkülönbözőbb politikai ugrásokkal megtévesszék és épügy viselkednek, a mint szokott volt a képviselők egy része a három éves országgyűlés utolsó ülészakaiban: kacsingatnak jobbra, balra, hátha így több barátot és szavazatot lehet nyerni.

E tekintetben még inkább csalódnak fognak!

Az ország közvéleménye, a választók nagy zöme, de különösen az intelligencia az utolsó évtizedben nagy haladást mutat felvilágosodottságban, értelmiségben és ítélőképességben. Ezeket még nehezebb lesz ámítani és megállapodott meggyőződésükben megingatni. Magyarország népe, Magyarország lakossága évtizedekkel ezelőtt lerázta magáról a sötét ultramontánizmus nyugét és nem érzi annak sulyos kezét; hogy képzelhető tehát az, hogy ma szolgálatába fog állani a nép filléreinek élőködő, egy idegen hatalomnak, Rómának szavára hallgató és a nemzet testébe soha beolvadni nem akaró papi kasztnak, midőn jól látja, hogy abból sem a nemzet, illetőleg az országra, sem egyesekre semminemű előny sem hárul s ezzel csakis egyrészt a hatalmi vágyában soha ki nem elégített, duslakodó aristokracziát, másrészt az ország anyagi gyarapodásában és előmenetelében teljesen meddő papokat segíti győzelemre, amelyet azok csakis a közszabadság és a közérdek rovására volnának képesek kiaknázni.

Egy hét múlva megkezdődik a nagy vita, amely elé az egész nemzet oly nagy érdeklődéssel néz. Ez a vita oly magasaróptú, oly magas színvonalu lesz, aminőt a magyar képviselőházban tán még soha sem hallottak s a közfelfogás csakhamar meg fog tisztulni. A kik azt hiszik, hogy ezen alkalommal is lehet, — mint rebesgetik — egy kis obstrukciót, egy kis lármát, egy hocholást rendezni, s a mellett eredményyel egy kis aknamunkát végezni, azok nagyon hamar fel fognak ocsudni s ijedten sompolyognak el, mert ebben a nagy elvi vitában a legtöbb esetben pöffeszkedéssel karöltve járó tudatlanságnak, a kapzskodásnak, a henczegésnek, az éretlen közbeszólásoknak vagy a szintelen bujkálásnak nem jut hely. Szint kénytelen vallani mindenki, s akár a reform mellett, akár a reform ellen szólal fel, szavazatát alaposan meg kell indokolni, mert különben köznevetség tárgyává fog válni.

A vita ép azért nem is lesz nagyon hosszú,

de annál tanulságosabb és felvilágosítóbb. Az eredmény tekintetében, mely iránt már az elenséges táborban sincs semmi kétség, ez uttal legfeljebb csak arról lehet szó: vajjon 100 vagy 150 szavazattöbbséggel lesz-e elfogadva a törvényjavaslat a részletes tárgyalás alapjául.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, február 6.

Az első ütközetet vívták ma a *polgári házassággért* a képviselőházban a liberális, hazafias párt és a nyílt és álcázott reakció fekete serege.

Az utóbbiak szégyenletes hadának vezérei gyanánt csakugyan *Apponyi* és *Ugron* szállottak sikra s az igaz ügy és a hazafias törekvések dicsőségére az ultramontánok csufos vereséget szenvedtek.

A mai rövid vita a képviselőházban s a vele járó körülmények ugyszólván végleg eldöntötték az egyházpolitikai reformok sorsát, fényes diadalt és emelkedett hangulatot hozva a szabadelvű pártnak.

Apponyi igen szánalmas alak volt, ki még *Polonyi* által is lefőzette magát.

A szélső baloldaltól *Ugronnal* mindössze *hatan* szavaztak, a szabadelvűek többsége pedig mindkét oldalról tényleg több mint *kétszázra* rugott.

Tudósításunk különben így hangzik:

Elnök: Bánffy Dezső br.

Jegyzők: Perczel Beni, Schober Ernő, Hentaller Lajos.

A kormány részéről jelen vannak: *Wekerle* Sándor miniszterelnök, *Szilágyi*, *Csáky*, *Lutács*, *Josipovich*, *Hieronymi*, *Tisza* Lajos, *Fejérváry* és *Bethlen* András gróf.

Hirelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Szell Kálmán betérjeszi a valuta ellenőrzésére kiküldött bizottság jelentését.

Pálffy Elemér előadó betérjeszi a zárszámadási bizottság jelentését.

Annak idején napirendre tűzik.

Az első csata.

Teleszky István előadó bemutatja az igazságügyi bizottság jelentését a polgári házasságról. (Zajos hosszas éljenzés.) Kéri azt az osztályok mellőzésével napirendre tűzni. (Zajos éljenzés és helyeslés jobb felől.)

Ugron Gábor szerint az előadó elfelejtette, hogy a végén az ülészeknek nem lehet a következő ülészeknek praejudikálni.

Károlyi Gábor: Ezen törték a fejüket tegnap egész nap! (Viharos derűtség.)

Ugron Gábor: Ehhez a felfogáshoz képest az a véleménye, hogy a ház döntsön a fölött: akar-e praejudikálni a jövő ülészeknek vagy nem? Szerinte praejudikálni nem lehet a jövő ülészeknek és ehez képest kér határozatot. (Helyeslés balfelől.)

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter utal arra, hogy az előadó egyetlen szóval sem praejudikált a napirendnek, sem a jövő ülészeknek, mert a házszabályok értelmében ez semmi egyebet nem javasolt, minthogy az osztályok mellőzésével tűzzék napirendre a javaslatot. Kéri az előadó indítványának elfogadását. (Élénk helyeslés jobb felől.)

Apponyi Albert gróf kívánatosnak tartja, hogy mentől higgadtábban tárgyaljuk ezt a javaslatot és nem mindjárt eleinte erőszakoskodással mérgecseni a dolgot. Itt nem a betűk, hanem a házszabályok szelleme szerint kell eljárni, már pedig az ellenzi, hogy praejudikáljunk a jövő ülészeknek. (Nagy zaj jobb felől.) En az erőszakoskodással és türelmetlenséggel szemben is (Nagy zaj.) megállom helyemet. (Helyeslés balfelől. Nagy zaj jobbfe-

lől.) Kéri *Ugron* indítványának elfogadását. (Helyeslés balfelől. Ellenmondások jobb felől.)

Elnök utal a házszabályokra, a melyeknek értelmében itt legfőlebb két ember beszélhet és a ház egyszerűen szavazással dönt. (Zajos helyeslés jobb felől.)

Polonyi Géza a házszabályokhoz szól. Nem csatlakozik *Ugron* és *Apponyi* felfogásához, mert itt a házszabályok szerint valónak tartja és jogosultnak vallja, hogy döntsünk az előadó indítványa felett. (Helyeslés.)

Ugron Gábor azt tartja, hogy előbb a felett kell döntenie a háznak, hogy határozhat-e a ház ebben a kérdésben most.

Elnök fel akarja tenni a kérdést szavazásra.

Eötvös Károly szintén a napirendhez akar szólni és helyesli *Apponyi* fellépését, hogy mentől higgadtábban tárgyaljuk a kérdést. De ahhoz szükséges, hogy a házszabályokat ne magyarazzuk félre. Itt az előadó megtette indítványát és a felett döntenie kell. Itt nem használ semmi szellemidézés (Zajos, hosszas derűtség.) itt határozni kell. (Zajos helyeslés.)

Horánszky Nándor utal arra, hogy a házszabályok szerint, ha valaki előzetes kérdést vet fel, a felett az illetőnek joga van döntést provokálni. Ezért *Ugron* joggal kérte, hogy az ő előzetes kérdése felett döntsön a ház.

Szilágyi Dezső igazságügyminiszter nem találja *Apponyi* felszólalásában azt, ami a higgadt objektív tárgyalást lehetségessé tenné.

Polonyi Géza: Ön ne beszéljen objektív-társról! (Derűtség balfelől.)

Szilágyi Dezső: En értem, hogy *Polonyi* minduntalan összeköttetésbe akarja hozni magát velem, de az is érthető, ha én ez ellen mindenképen szabadkozom. (Zajos derűtség jobb felől.) A kérdés sokkal tisztább, semhogy afelől kétsége lehetne valakinek. Kéri az előadó indítványa felett a határozatot. (Helyeslés jobb felől.)

Sághy Gyula szólni akar... (Felkiáltások: Mit akar?!). A házszabályokhoz akar szólni. Azt mondja sem *Szilágyi*nak, sem néhány előtte szólónak nincs igaza, hanem igaza van *Horánszky*nak. (Derűtség jobb felől.)

Elnök felteszi a kérdést az előadó javaslata értelmében.

Justh Gyula azt mondja, hogy a kérdést tényleg ketté kell választani és előbb *Ugron* indítványa felett s azután az előadó felett. Ezért kéri így föltenni a kérdést. (Helyeslés balfelől.)

Hoitey Pál hozzájárul *Justh* indítványához.

Eötvös Károly szintén a kérdés kétfelé választását óhajtja, de úgy hogy akarja-e a napirendre tűzést ma eldönteni? (Helyeslés.)

Horváth Gyula a házszabályok megkerülését látja a kérdés ketté választásában és kéri ahhoz ragaszkodni, amint az elnök először proponálta. (Helyeslés.)

Elnök csak a házra való tekintettel teszi föl a kérdést ketté választva.

A ház ezután *Ugron* és a nemzeti párt kivételével nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy ma határoz az előadó javaslatára fölt.

Elnök felteszi a kérdést, hogy az osztályok mellőzésével akarja-e a ház a javaslatot tárgyalni.

Ugron Gábor a ház hangulatára tekintettel nem teszi meg az indítványt az osztályokhoz való utasításra. (Derűtség jobb felől.)

Szilágyi Dezső: A vita be volt zárva s így a képviselő urnak nincs is jogában indítványokat tenni. (Zajos éljenzés és helyeslés jobb felől.)

Polonyi Géza szerint *Ugron* tehetne indítványt, ha akarna. (Ellenmondások és felkiáltások: Szavazzunk!)

A ház ezután szavazott a kérdés fölött, csaknem egyhanguan az osztályok mellőzését mondva ki.

Elnök az ülést öt perczre feltüggesztette.

Szünet után a ház harmadszori felolvasásban megszavazta a mezőgazdasági törvényjavaslatot.

A főrendiházzal közöltetik.

Wekerle Sándor miniszterelnök átnyújtja az ülészak bezárására és az új ülészak megnyitására vonatkozó királyi leiratot.

Hentaller Lajos jegyző felolvassa a leiratot, mely szerint a III-ik ülészak február 8-án fog megnyitni.

Elnök bemutatja zárjelentését.

Megállapítják a 8-iki ülés napirendjét.

A mai ülés jegyzőkönyvét hitelesítik.

Ülés vége fél 1-kor.

A főrendiház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —
Budapest, február 6.

Kezdeté d. u. fél 1 órakor.

Elnök: Szilágy József koronaőr.

Jegyzők: Gyulay Pál, Rudnyánszky József br., Bánffy György gr., Nyáry Jenő br.

A kormány részéről jelen voltak: Wekerle Sándor miniszterelnök, Tisza, Fejérváry, Josipovich, Lukács, Csáky és Bethlen miniszterek.

Elnök bemutatja József főherceg levelét, melyben köszönetet mond a főrendek szerencsekívánataiért.

Hódolattal vették tudomásul.

Hasonlóképp bemutatják Khuen-Héderváry gróf horvát bán levelét, melyben hálás köszönetét tolmácsolja a főrendiház szíves megemlékezéséért jubileuma alkalmából.

Tudomásul vették.

Az igazoló bizottság jelentését a főrendek jegyzékének kiigazításáról, valamint több rendbeli királyi leveleket szorgalmazó kérvényt és Jósika Andor br. vagyoni kijavítását tudomásul vették.

Elnök bejelenti Eszterházy Miklós és Zichy Edmund halálát.

A főrendek jegyzőkönyvileg adtak kifejezést részvétüknek.

Zichy Nándor gr. bemutat több kérvényt a kormány egyházpolitikája ellen, felsorolva mindenütt, hogy a kérvényeket hányan írták alá!

Kiadták a kérvényi bizottságnak.

A főrendek ezután hozzászólás nélkül megszavazták a vinkovce-brecksai helyi érdekű vasutról szóló javaslatot.

A telepítésről szóló javaslatnál felszólalt

Zichy Antal és egyes fölvilágosítást kért a reform egyes intézkedéseire nézve. Kijelenti egyuttal, hogy a javaslatot örömmel üdvözli és megszavazza.

Budapest, február 6. (Saját tudósítónk távirata.) A főrendiházi ülés további folyamáról tudósítónk a következőket sürgönyzi:

Zichy után Korányi az egészségügyi viszonyok méltánylását javasolja.

Wekerle és Bethlen megjegyzései után a javaslatot megszavazták.

Végül felolvasták a királyi kéziratot, mely az ülészakot bezárja. A főrendek csütörtökön üléseznek.

Városi közügyek.

Sorrendje

az Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1894. évi február hó 14-ik napján d. u. 4 órakor tartandó rendes havi ülésében tárgyalás alá kerülő ügydaraboknak.

1. A polgármester jelentése folyó év jan. haváról.

2. Fenséges József csász. és kir. főherceg köszönő irata Arad szab. kir. város közönsége által intézett üdvözlő felíratra a magyar korona alá tartozó honvédség főparancsnokává történt kinevezetésének negyed százados évfordulója alkalmából.

3. A Klapka emlékbizottság felhívása

a Klapka György tábornok siremlékének költségeihez való adakozás iránt.

4. Borsodvármegye közönségének felhívása Szemeré Bertalannak Miskolc város egyik közterén felállítandó érc szobrára való adakozás iránt.

5. Debreczen szab. kir. város közönségének átirata az egyházpolitikai reform javaslatok harczában a reakzionarius irányzat részéről legújabb nyilvánosságra jutott szomorú jelenségek tárgyában az országgyűlés képviselő házához intézet felirat támogatása iránt.

6. A nagyméltóságú vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszterium intézvénye az aradvárosi iparos tanoncz iskolák segélyezésére a a folyó évre kért 1000 frt állami segély utalványozása tárgyában.

7. A tanács előterjesztése a Hertschk a Mór ösztöndíjak üresedésbe jött helyeinek betöltése iránt.

8. Arad sz. kir. város iskolaszékének jelentése az 1892/3-ik iskolai évről.

9. A közigazgatási bizottság jelentése a közigazgatás összes ágának állapotáról az 1893-ik év II-ik felében.

10. A nméltóságú m. kir. belügyminiszterium intézvénye a téglák méreteire nézve alkotott szabályrendelet jóváhagyása tárgyában.

11. A tanács jelentése a Holtmaros sor azon részének, mely a Kossuth utcai hidtól a holtmaros utcáig terjed, szabályozása iránt.

12. A tisztii ügyészség jelentése több kisebb föld haszonbérletre.

13. u. a. Singer Gyulával a tölgyfa — és Inkei Emillel a fenyőfa anyagok szállítására vonatkozólag megkötött szerződések jóváhagyása iránt.

14. A tanács jelentése Kassa város átiratára, melylyel a magyar országgyűlés képviselő házához az 1888 évi XXXV. tcz.-nek az italmérei illetékek meghatározására vonatkozó 12. §-a I. a) pontjának módosítása iránt intézett feliratát pártolás végett megküldi.

15. A tanács jelentése a szerezgházi földekhez a csálai erdőn át vezető ut megnyitása iránt többek által beadott kérvényre.

16. Az aradi légszesz világítási társulat és a Ganz és társa vasöntő és gépgyár részvénytársulat kérvénye és ajánlata egy világítási és erőátviteli célokra szolgáló vilamos központi telep létesítése tárgyában.

Kiadta:

INSTITORIS KÁLMÁN,
főjegyző.

IDŐJÁRÁS.

Légnymás: reggel 7 órakor 770.0 milliméter, délután 2 órakor 768.9 milliméter. Hőmérsék: reggel 7 órakor C° + 1.4, délután 2 órakor C° + 3.8. Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor DN. 4. délután 2 órakor DK. 4. Felhőzet: reggel borult, délután borult, Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 milliméter.

Az ezredéves kiállítás.

— Az „Aradi Közlöny” tudósítójától. —

Arad, február 6.

A millenniumi kiállítást rendező nagybizottság tudvalevőleg a vidéken kisebb, ugynevezett kerületi-bizottságokat alakított. Az aradi bizottság, mely már egy hóval előbb megalakult, tegnapi tartotta első rendes ülését Fábrián László főispán elnöklete alatt.

Jelen voltak: Szathmáry Gyula alispán, Bohus László, Bohus István, Barkassay Kálmán, Friebeisz Miklós, Königsegg Fidéll gróf, Kábdébó Lajos, Molnár Lajos, Vizer Péter, Rázel István, Nikolits Péter, Marschall Lajos dr, Varga József, Solymossy László, Kovér Márton, Lukács László, Fidy Lajos és Sorbán János főispáni titkár, mint jegyző.

Fábrián László főispán örömmel üdvözli a megjelent bizottsági tagokat, s kéri a szakelőadókat, terjesszék elő javaslatukat.

Sorbán János olvassa az általános dolgokra vonatkozó véleményeket, melyek részben az ülések idejének megtartását javasolják, részben pedig az érdekeltség felkeltései-

nek módozatait tárgyalják. A kerületi bizottság e szerint minden negyed év második hónapjának első felében fogja tartani üléseit.

Működésük célja az, hogy a megyét úgy terményeivel, mint egyéb oldaláról minél tüzetesebben megismertessék a közönséggel. Eppen ezekből fel fogják hívni a megye gazdasági egyleteit, hivatalait, hogy a gazdákat tömeges kiállításra buzdítsák, a sajtót pedig felkérlik az érdekeltség ében tartására.

Az általánosságok helybenhagyó tudomásul vétele után Barkassay Kálmán, a mezőgazdasági szak előadója, terjesztette elő javaslatát.

Előbb lelkes szavakkal emlékezik meg a millenniumi kiállítás fontosságáról, szükségességéről, magasztos hivatásáról, majd a keresztülvitel módozatait tárgyalja. A mezőgazdasági osztály hivatása bemutatni a jelent, annak terményeit. Es pedig első sorban a talajnemeket, azután a mezőgazdaság üzleti be rendezéseit és a gazdálkodási módokat. Itt természetesen szükséges a kis, közép és nagy gazdaság, valamint a ház, udvarok, gépek és kellékek bemutatása is.

A termények kiállításánál különösen arra kell — előadó szerint — ügyelni, hogy a tárgyak szemlélhetők legyenek, s egyben, hogy a termény minden egyes része ki legyen állítva, mert e nélkül bírálat nem eszközölhető. Így például a buza mellett a kalász, a szemes tengeri mellett a cső is ott legyen.

A trágyaszerek kiállításánál azok használati módjának megmagyarázására kell a főszlyt fektetni.

Ugyancsak a mezőgazdasági osztályhoz tartozik az időjelzés is, mely kapcsolatban van az esetlegesen javítható talajviszonyokkal. Az időjelzést régebbi feljegyzések alapján lehetne alkalmazni a kiállításon.

Előterjesztését a bizottság jóváhagyólag tudomásul vette, s azt határozta, hogy a tervek gyakorlati keresztülvitelénél emez irányelvekhez fogja tartani magát. A kibocsájtandó felhívások megszerkesztésével szintén Barkassay Kálmánt bízták meg.

A kertészet, gyümölcsészet, szőlőszet és borászat szakreferense, Molnár Lajos a kertészetet minden esetben nagy produkcióval óhajtáná az ezredéves kiállításon szerepeltetni és pedig négy kisebb részre osztva: mint, konyha-kertészet, gyümölcs-kertészet, diszkertészet és faiskola-kertészetre. Ezzel kapcsolatban ki óhajtja állítani az egész megye faiskoláinak térképét. E téren ugyan Arad megye nem sokat fog felmutathatni, de okvetlen dominálnia kell a borászatban és szőlőszetben, s így a kerületi bizottság működésének ez irányban kell legintenzívebbnek lenni.

A kiállítás e csoportjában be kell mutatni a multat, a jelent, a fillokszera pusztításait, a rekonstruálás kezdetét és folytatását, körülbelül a legutóbbi 12 évet, beleértve a kiállításig lefolyandó időt, be kell mutatni a fillokszera elleni védekezést, annak módozatait, stb. A borkiállítás rendezésénél osztályozni kell először a hegyi, majd a kerti borokat. A hegyi borokat így: asztali fehér, asztali vörös, peccsenye-fehér, peccsenye-vörös, csemegefehér, csemege-vörös. A bizottság a jelentést tudomásul vette, s a körvonalazott módok szerint fog eljárni.

Friebeisz Miklós, az állat-tenyésztési osztály előadója, rövid előterjesztésben emlékezett meg Arad megye idevágó viszonyairól. Sajnákozik afelett, hogy nem vagyunk abban a helyzetben, miszerint gazdáink a saját lovaikat állíthatnák ki; még a peregi és pécskai lovakat is a mezőhegyesi ménes-igazgatóság szállítja fel a központba.

A szarvas-marha kiállítás érdekében szük-

ségesnek tartja a megye nagybirtokosait felszólítani, hogy vegyenek részt a kiállításban. Ennek tudomásul vétele után F á b i a n László főispán az erdészeti csoport előadóját mentette ki elmaradásaért, annak betegségét hozván fel okul. Az előadó majd a bizottság jövő ülésén teszi meg javaslatát.

Bar k a s s y Kálmán még a kísérleti ügyekre vonatkozólag javasolt. E csoportban több főcsoportnak vonatkozó részai vannak összpontosítva.

Igy a közoktatásügyi-szaktól ide sorozták a borászattal összefüggő ménési vinczélér-iskola kiállítandóit, az egészségügyi-csoportból az üdülő helyekről szóló leírásokat, tárgyakat (Monyásza), a bányászati csoportból a földtanra vonatkozó dolgokat, pl. ártézi kutakat, azok készítményeit, végül a közlekedési csoportból a vízrendezések terveit, térképeit stb.

Tudomásul szolgált. Ezután a bizottság elhatározta, hogy a javaslatokat felhívás alakjában kinyomtatja. A költségek fedeztetése végett pedig átírta az aradi gazdasági együlethez, hogy a millenniumi kiállítás céljaira megszavazott ezer forintot utalványozzák ki a bizottságnak.

Ezután elnöklő F á b i a n László főispán a jegyzőkönyv hitelesítésére S z a t h m á r y Gyula és N i k o l i t s Péter bizottsági tagokat kérte fel, mire a gyűlés véget ért.

IDŐJÓSLÁS.

A központi meteorológiai intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható:

— Február 7. —

Változó felhőzet. — Enyhe. — Éjjeli fagy. — Helyenként csapadék. — Széles.

Egy fogadatlan prókátornak.

— Válassz a „Pesti Napló“-nak. —

Arad, február 6.

Az állandó hazudozások fő organuma, a klerikális „P e s t i N a p l ó“, keddi számában jónak látta ismét a maga módja szerint foglalkozni lapunkkal, fogadatlan prókátornak tolvaj fel magát a S z e d e r k é n y i r ö i hozott egyik sürgönyünk dolgában.

Mi azért, a mit lapunkban közlünk, helyt állunk, s bár nem vagyunk tisztelői az ultramontán szélbaliaknak, feltesztünk annyi izlést S z e d e r k é n y i Nándorról, hogy ha már közbenjárót választ magának, különb czéget keresne, mint a „Pesti Napló“-t, a kinek kéretlen szereplésére kitűnően ráillik a népies észjárás ama kissé rusztikus definíciója, a melylyel a prókatori hivatást jellemzi.

Ugyanez alkalommal egy fővárosi cikünk tenorját találta ismét időszerűnek az öt jellemző szemforgatásokkal kommentálni. Ha a kérdéses cikk kissé éles, annak menthető oka, hogy rendkívül nehéz a „Pesti Napló“ és a vele egyvívású mosdók hazudozásaira finomabb törülközőt használni. Hát ha mi időt és fáradságot vennénk magunknak a „Pesti Napló“ stilvirágait figyelemmel kíséreni és egybegyűjteni, akkor különb kollektívokkal szolgálhatnánk, a melyben az igazság szándékos ferdítésének és csűrös-csavarásának példányai párjukat ritkítanak.

Jellemző a „Pesti Napló“-ra, hogy most is a szubvenczió maszatát a fejében. Ugy látjuk, ez a dolog rögeszméje a jámbornak, pedig ha valami ürge-lyukba megy, akkor ez azokról a P é t e r - f i l l é r e k r ö l mondható, a melyek céljukat tévesztve, a „Pesti Napló“ feneketlen zsákjába folynak.

HIREK.

Február 7. Szerda. Róm. kath. naptár: Hamvasó szerda. — Protestáns naptár: Hamvasó szerda. — Görög-kel. naptár (január 26.): Xenofán. — A nap két 7 óra 2 perceskor, nyugszik 4 óra 56 perceskor.

Szabadságharczi emléktárgyak országos múzeuma (színházépület, II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 és délután 2—5 óráig. Bemutató díjtalan.

Kölcsey-Könyvtár nyitva van szerdán és szombaton 8—11 és pénteken 11—12-ig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Február 10. Román bál (Fehér Kereszt.)
Február 11. Kárpitosok bálja (Iparosház.)
Február 11. A tornaegylet közgyűlése.
Február 14. Városi közgyűlés délután 4 órakor.
Február 17. Az aradi kereskedelmi testület bálja.
Február 18. Az aradmegyei takarékpénztár közgyűlése.

— A hivatalos lapból. A király tapolylucskai és kükemezei B á n ó József pestvidéki királyi törvényszéki bírónak a kamarási méltóságot díjmentesen adományozta.

— Hamvasó szerda. Elérkezett a minden bűnbánásnak komoly, jelentőségteljes napja: hamvasó szerda. A mi azt is jelenti, hogy vége a dárídós farsangnak, bálnak, táncnak s az emberiség készül a megváltás nagy munkájának megünneplésére, illő vallásos magabíratert hangulatban. Ma mindenki a templomba siet, hogy bűnös fejét meghajtsa az Ur szolgája előtt s homlokát megbánás jeléül hamuval hintesse be, a mely figyelmeztesse őt arra, hogy „Pulvis et umbra sumus!“ . . . Pénteken lesz az első böjti prédikáció a minoriták templomában s aztán minden pénteken, egész husvétig megjelennek ott az áhitatos hívek, hogy hitbéli meggyőződésükben megerősítsenek a szent gyakorlatok alatt. . . Ma, mikor oly nehéz időket élünk s csaknem egész Magyarország szívvel-lélekkel a liberális egyházpolitikai javaslatok megteremtését kéri, sürgeti: bizony-bizony itt volna az ideje, hogy azok a tulságosan klerikális érzelmű ellenségei a hazafias törekvéseknek, nemkülönben az ultramontán agitációban a farsang alatt kiféradt egynémely lekipásztörök szintén az Ur oltára elé járuljanak s mellőket bűnbánólag verve a megbánás hamujával bőven behintessék fejeiket. . .

— Az aradi szerb esperesség. E hó 12-én jár le az aradi szerb esperesség betöltésére a temesvári püspöki szentszék által hirdetett pályázat, a mely iránt igen élénk érdeklődés nyilvánult. Már is három komoly pályázó nyújtotta be kérvényét, holott a temesvári püspöki szentszék jelöltjeül emlegetett N o v á k o v i t s István nagyikindai plébános még nem is pályázott. J e v r i t s György szegedi plébános és a módosi plébános pályázatával szemben S z t r a i t y György jelölése látszik célravezetőnek. Sztraity György veje P o p o v i t s Nikanor temesvári szerb püspöknek s jelenleg szenttamási plébános. A jelölt ifj. P r o d a n o v i t s Döme és 30 hívő meghívására vasárnap Aradra érkezett s predikációt tartott, melyért a templomban megjelent összes hívek lelkesen megélték. Délután 30 tagú küldöttség mondott Sztraitynak köszönetet azért, hogy óhajuknak engedve pályázott. Ez alkalommal beszélgetés közben tört magyarsággal a következőket mondotta: „A r a d o n n a g y o n s z ü k s é g e s a m a g y a r n y e l v, d e a z t é n t ö k é l e t e s e n n e m b i r o m, h a n e m t a n i t ó t f o g a d o k, a k i m a j d m e g t a n i t“. A jelölt, kinek fenti nyilatkozata a hívek közt igen jó hatást tett, este ifj. P r o d a n o v i t s Dömétől és A l e x i o s Iván helyettes plébánostól kísérve Temesvárra utazott.

— Közigazgatási bizottsági ülések. Aradmegye és Aradváros közigazgatási bizottságai ma, szerdán tartják meg februárhavi üléseiket. A megyénél d. e. 9. a városnál d. u. 4 órakor kezdődik az ülés, melyekre a bizottságok tagjait e helyen is figyelmeztetjük.

— Partszabályozási munkálatok. A Maros mentén ez idő szerint rendkívüli partszabályozási munkálatok nem lesznek. M i t n e b e r g e r műszaki tanácsos, M a l i n Gyula főmérnök és P é c h y László miniszeri meg-

bizott tegnap a Matosmeder partjának árvízvédelmi szempontból való megvizsgálását Paulisnál megkezdették s az egész partvonalon Szegedig haladnak, a honnan a műszaki küldöttség tagjai állomáshelyükre térnek vissza. A pártvizsgálat nem új dolog, mert minden évben a tavaszi olvadások előtt ezelőtt is eszközölték s ezután is foganatosítani fogják.

— Aradváros árvaháza. A városi árvaház terveinek átvizsgálására kiküldött bizottság tegnap délután 4 órakor ülésezett P a r e c z István tanácsnok elnöklete alatt. Az ülésen V i r á g h Lajos főmérnök mutatta be az általa átdolgozott terveket, melyeket lapunk már ismertetett.

— Az aradi telefon kibővítése. Az aradi telefonhálózat kibővítése tárgyában P u r c z e l l Béla báró újabb felterjesztést intézett a nagyvárosi postaigazgatóság útján a kereskedelmi miniszteriumhoz, melyben az aradi telefonhálózat kibővítéséhez egy új kapcsolókészülék engedélyezését kéri. Az új hálózatnak mintegy ötven előfizetője már biztosítva van.

— Városi közgyűlés. Aradváros köztörvényhatósági bizottsága e havi rendes ülését február hó 14-én délután 4 órakor tartja. Az ülésen felolvassák J ó z s e f főherceg köszönő levelét a jubileuma alkalmából hozzá intézett üdvözlőre, tárgyalják D e b r e c z e n város köztörvényhatósági bizottságának átiratát a képviselői reverzalnicok tárgyában, odaitéli a H e r t s c h k a-féle ösztöndíjakat, tárgyalásra kerül Aradnak v i l l a m m a l v a l ó világitása és több érdekes közügy. A gyűlés tárgysorozatát lapunk más helyen közöljük.

— Új iparvasut. A kereskedelemügyi miniszter N á d a s d y Ferencz grófnak megengedte, hogy a vinyest—pernyesti keskenyvágányú lovonatu iparvasutját soborsini gözerejű iparvasutjával összeköthesse.

— Itt a tavasz! A fecskék e hó 2-án visszaérkeztek Párisba, — ezt olvassuk a párisi lapokban, és ismerve a tavasz eme hirnökeinek finom ösztönét, biztosra vehetjük, hogy az idén nem kell többé fagytól, hidegtől tartanunk. A múlt télen két évre kiadta minden mérgét a természet s így most tél nélkül jutunk át a tavasz virágai közé. Az időjárás különben is napok óta szokatlanul enyhe, s az utcásarkon is ott vannak már az öreg anyókák, hangosan kínálva a kikelet első ibolyáit.

— Aradváros jogügyi bizottsága ma délután 5 órakor S a l a c z Gyula polgármester elnöklete alatt ülést tartott, melyen az Aradváros villamos világitása tárgyában kötendő szerződést veszi részletes tárgyalás alá.

— Felhívás Aradmegye valamennyi tanítójához. A K ö l c s e y Egyesület 1894. febr. 3-án tartott választmányi ülésében elhatározta, hogy mindazon Aradmegyei iskolának megküldi dr. K i s s Aron magyar játékkönyvét, kik az ifjúságot a magyar nemzeti játékokra tanítani óhajtják. A könyvet birui óhajtok forduljanak ebbeli szándékukkal Aradmegye kir. tanfelügyelőségéhez, a honnan azután díjmentesen, egészen ingyen fog részükre az óhajtott könyv megküldetni. Arad, 1894. február 5. V a r j a s s y Arpad elnök. S z ö l l ö s s i Károly titkár.

— A gyógyszerárak hazánkban jelentékenyen megzaporodtak a legutóbbi évek során. 1887-ben még csak 1044 volt az összes gyógyszerárak száma. A múlt évben már 401 realjogu, 785 személyjogu, 36 fiók, 28 házi és 331 kézi gyógyszerár, összesen 1581 gyógyszerár volt használatban. A nyilvános gyógyszerárak közül ez idő szerint minden 12.408 lakosra és 228½ négyszögkilométer területre esik egy, a kézi gyógyszerárakat is számításba véve, minden 9590 lakosra és 176 egy harmad négyszögkilométer területre esik egy gyógyszerár. Másiként áll azonban az arány, ha leszámítjuk a törvényhatósági joggal felruházott huszonhat városnak 190 gyógyszerárát az ország többi részeire eső 1032 gyógyszerárból. Ekkor kitűnik, hogy az említett városokban 7160

lakosra, az ország többi részeiben pedig csak 13,374 lakosra s a házi és kézi gyógyszerárak beszámításával is csak 9922 lakosra esik egy gyógyszerár. A mi hogy korántsem felel meg a szükségnek, nyilvánvaló dolog.

— Szünetel a difteritis. Aradon a gyermekek grasszáló réme, a difteritis szünetel. A hó első 6 napján egyetlen új betegedési eset sem fordult elő.

— Fegyelmi vizsgálat egy járásbírósg ellen. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke — mint lapunknak írják — a makói kir. járásbírósg minden tagja ellen fegyelmi vizsgálatot rendelt el. A bírák és hivatalnokok kölcsönösen tettek egymás ellen feljelentést. A vizsgálat megejtésére Nagy, szegedi törvényszéki bírót küldték ki.

— A regale-kötvények kezelése. A belügyminiszter elrendelte, hogy a községek, mint erkölcsi testületek, valamint az urbéres közbirtokosság nevére kötvényezett, de egy kuriai döntvény értelmében kezelés végett a községeknek átadott kötvényekről s azok értékéről a törvényhatósági számvevőszékek által nyilvántartás vezetessék. Az ily kötvények jövedelme az urbéres közbirtokosság, illetve a község, mint erkölcsi testület, közvélemény kiadásaira levén felhasználandó, a kötvények kamatai minden esetben felveendőek a költségvetési előirányzatok fedezeti részébe s a zárszámadások rendjén szabályszerűen elszámolandók.

— Betörés az Andrássy-téren. Goldsmidt Mihály Andrássy-teri tisztkereskedésébe tegnapra virradó éjjel ismeretlen tettes betört s onnan 80 frt értékű levél és okmánybélyeget s minégy 50 frt értékű régi ezüst pénzt lopott el. A tettesnek már nyomában van a rendőrség.

— Légbe szakadt. Barackán Szegedi Karolin 13 éves István nevű fia a Mesos jégén csuszálva, a folyóba szakadt. Holttestét még nem fogták ki.

— Hatékony recept. Egy urasági inas gazdája parancsára az orvoshoz ment baját gyógykezelni. Az orvos irt neki valami csillapító szert, és a receptet kezébe adva, azt mondta neki: „Fiam, ezt majd vedd be!” A fiu csodálatos módon jobban is lett másnapon, pedig nem az orvosságot vette be, hanem a — receptet. Mert hát ő szegény azt hitte, hogy a receptre mondta neki az orvos, hogy vegye be.

— Nyilvános köszönet. Weinberger János ur cipőüzlet tulajdonosa sziveskedett az izraelita leányiskola szegény tanulóinak számára négy pár új téli cipőt adományozni, mely nemeslelkű adakozásért nyilvános köszönet fejeztetik ki. Neumann Ármán, igazgató.

— Pályázatok. Albírói állás a nagykarolyi járásbírósnál 2 h. a. — Közjegyzői áll. Oravi czabányán 4 h. a. — Aljegyzői áll. a lévai járásbírósnál 2 h. a.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Február 7. (Szerda) Bagdadi hercegnő, színmű.

Február 8. (Csütörtök) Angot asszonyleánya, operette.

Február 9. (Péntek) A könyvtárnok, vigjáték.

Február 10. (Szombat) A Fourchambault család, színmű.

Február 11. (Vasárnap) Délután: Kornevillei harangok, operette; este: Vörössapka, népszínmű.

* Az aradi „Philharmonia” egyesület⁴ feb. hó 7-én, szerdán este vonós zenekari próbát tart, melyre a működő tagokat ez uton hívja meg az elnökség. A próba a polgári fiúiskola dísztermében tartatik meg.

* A Magyar Szalon februári füzeté érdekes meglepetésben részesít olvasóit. Mellékletül hozza Munkácsy Mihály „Árpád befoglalása” című nagy mesterművének egy gyönyörű csoportképét pompásan sikerült reprodukcióban. A nagyérdekű részlet azt a jelenetet ábrázolja, mikor a legyőzött nemzetiségek követségei ányujtják hódolatuk ajándékait a fejedelemlnek. Az egész Árpádképet jövő márcziusi számában hozza majd a „Magyar Szalon” mely nagy anyagi áldozatot tett, hogy e képeket olvasói számára megszeresse. A „Magyar Szalon” a száma külömben a spanyol irodalommal és művészettel behatóan foglalkozik, írásban és képben. A pompás vállalatot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe.

* Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története című illusztrált vállalatból most jelent

meg az V ik füzet. Szerző e füzetben a pozsonyi országgyűlés működésének kapcsán azt a küzdelmet festi, a mely az 1848. márcz 15-iki vívmányokhoz vitte a liberális eszmékert hevülő nemzetet. Együttal belefog „A népakarat diadala” című harmadik fejezetbe, melyben a bécsi titkos kamarillával ismerteti meg az olvasót. Szerző e füzetben írja meg Kossuth tömör életrajzát is 1848-ig. Számos, eddig fel nem használt új adat teszi érdekessé ezt a füzetet is. A füzet képei: Apponyi György gr., A pozsonyi primás palota. Szógyény Marich László, Jelentek Kossuth Lajos életéből, Az ország területén osztozkodó nemzetiségek. Az 1848—49-iki magyar honvéd lovasság felszerelése és fegyverzete. A szeretkezők. Az 1848—49-iki magyar guerilla csapatok felszerelése és azok fegyverzete. Az országos küldöttség fogadtatása V. Ferdinánd által. A bécsi kamarilla, — mind olyanok, melyek eddigelé még sehol sem jelentek meg. Becsüket nemcsak a művészi kivitel emeli, hanem az is, hogy egykoruk. Ára füzetenkint 30 kr. Előfizetéseket még elfogad Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) cs. és kr. udvari könyvkereskedés Budapesten, VI. Andrássy ut 21. sz. a. egy óra 60 kr. egy negyedévre 1 frt 80 kr, egy fé.évre 3 frt 60 kr, egy egész évre 7 frt 20 kr.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Az asszony miatt. Ruzs Petru felesége Apátiban bagohiten élt Morár Tódorral. Ruzs nagy nehezen visszaédesgette magához a hűlen asszonyt. Morár nem nyugodott bele a válasba s egyre csalogatta az asszonyt. Ruzs egyszer az ablaka alatt találta, egy botlont rontott rá s leütötte. Morár 20 napig nyomta az ágyat, Ruzst pedig az aradi törvényszék 3 havi fogházra ítélte.

§ Bevert fejek. Szapáriligeten a korcsmában mulatozás közben verekedő kedvetámadt egy Androvits Péter, Kovács Pál, Szilágyi Károly és Kacsor Csiky János tagokból alakult jeles komfániának. A duhajkodók Gálfi Istvánt és Gálfi Józsefet verték el súlyosan. Tegnapi állottak súlyos testi sértés büntetével vádolva az aradi törvényszék előtt. Azzal védekeztek, hogy Ködmön István és Tarkó Károly bizgatták őket a verekedésre. A törvényszék Androvits Pétert és Kacsor Csiky Jánost 6—6 havi börtönré ítélte.

TÁVIRATOK.

A szabadelvű párt diadala.

Budapest, február 6. (Saj. tud. táv.) A párt mai diadala érthető lelkesítő hatással van a szabadelvű pártra. Apponyi és Ugron kudarcza, melyet még hűséges fegyvertársuk Polónyi is tetézt, biztosította, s csak öregbiti a liberálisok összetartását. A mai szavazásból nyilvánvaló, hogy a polgáriházaságnak legalább száz többsége lesz a képviselőházban.

A képviselőházi alelnökség.

Budapest, február 6. (Saj. tud. táv.) Az a hir, hogy a szélsőbaloldal Helfy alelnökségét forcirozza, az új ülészak kezdeten, valótlan. Az ellenzék is belátja, hogy épen most sem Perczelt sem Andrássy Tivadart nem lehet az alelnökségnél mellőzni.

Óváció a szabadelvű klubban.

Budapest, február 6. (Saj. tud. táv.) A szabadelvű klub olyan népes volt ma, minő látogatottságra még nem emlékeznek a legrégibb tagok sem. A ministerek majdnem teljes számmal voltak jelen, kiket a képviselők élénk óvációval fogadtak. A hangulat lelkesült.

Vilmos császár utja.

Budapest, február 6. (Saj. tud. távirata.) A „P. Corr.”-nek távirják Bécsből: Udvari körökből eredő közlések szerint, Vilmos császár április 20-án Koburgba utazik, hogy részt vegyen a hesszeni nagyherceg és Viktoria Melitta szász-koburg-

gothai hercegnő esküvőjén. Ugyanakkor Koburgba érkezik az angol királynő, a walesi herceg trónörökös és Ferdinánd bolgár fejedelem.

Kereskedelmi szerződésünk az oroszokkal.

Budapest, február 6. (Saját tudósítónk távirata.) A P. Corr.-nak távirják Bécsből: Pétervári hivatalos távirati értesítések szerint az orosz kormány válasza, mely kedvező értelemben hozzájárul Ausztria-Magyarország legfontosabb követeléseihöz, már el van küldve a bécsi orosz nagykövetséghez. A teljes megegyezés ennélfogva még e hóban biztos. E kedvező orosz válasz a csárnak még megegyezése előtt adott parancsain alapul, ki a legmelegebben óhajtja egy osztrák-magyar-orosz kereskedelmi szerződés létrejöttét.

Bánya szerencsétlenség.

Fiumé, feb. 6. (Saj. tud. táv.) Egy kőbánya és egy agyagbánya rászakadt a munkásokra, többet súlyosan megsebesített, egyet megölt.

Harcz csendőrök és vadorzók között.

Szegvár, február 6. (Saj. tud. táv.) A csendőrök a határban vadorzókat üldöztek s Simon csendőr felszólította őket, hogy adják meg magukat. Az egyik visszafordult és Simont szíven lötte. Mindet elfogták.

Kirabolt gróf.

Bécs, február 6. (Saját tud. távirata.) Hunyady Kálmán gróf 30.00 frt értékű összes ezüst asztalkészletét ellopták. A tolvaj komornyiknál megtalálták a zálogcédulákat és álkulcsokat.

Az orosz kereskedelmi szerződés.

Berlin, február 6. (Saj. tud. táv.) A lakomán melyet Caprivi birodalmi kancellár tegnap adott, Vilmos császár a „Nationalzeit.” hire szerint igen behatóan nyilatkozott az orosz kereskedelmi szerződésről. A császár igen élénk színekben ecsetelte azon következményeket, melyeket a szerződés elvetése esetleg maga után vonna és biztos reményének adott kifejezést, hogy a birodalmi gyűlés tagjainak hazafisága és felelősségérzete nem fogja megengedni, hogy a szerződést elvessék. A birodalmi gyűlés örök emléket állít magának, ha a szerződés ellen felhozott aggályokról ezuttal lemond.

Egy bank bűnpöre.

Róma, február 6. (Saj. tud. táv.) A „Banca Generale” bűnpörében kompromittálva van 8 senator, köztük két fényes nevű kapacitás is.

Billróth †

Abbazia, február 6. (Saj. tud. táv.) Billróth ma reggel meghalt.

Megszökött gyilkos.

Konstantinápoly, feb. 6. (Saj. tud. táv.) Az a magyar alattvaló, ki Jeruzsálemben több ferenczrendi szerzetest meggyilkolt, a konszultus őrei elől megszökött. A főkonszult emiatt mulasztással vádolták s kegyvesztessé lón.

Rombdől város.

New-York, február 6. (Saj. tud. táv.) Albaniban iszonyu fergeteg az istentiszte-

letkor a templomot elsöpörte; a hivek közül 24 meghalt, száz megsebesült. Az egész város romba dőlt, a kár óriási.

KÖZGAZDASÁG.

Az aradi hegyalja helyzete.

— február 6.

E czimen a „Hazánk“ czimű lap érdekes cikket hoz tegnapi számában, melyből közöljük az alábbi passzusokat:

1889-ben volt az aradi hegyalján az utolsó szüret. Már ekkor alig terült 40%-ja, annak, amit azelőtt szürettek a nagy vidéken, mely egyrésztől Paulistól Kovaszinzig az ugynevezett ménesi vörös bort adta, másrésztől Világostól Agrisig és Apatelekig a magyaradi néven ismert fehérbort termelte. A következő évben aztán teljessé lett a pusztulás. A borág heiyét a kukorica és az árpa foglalta el sok helyen, a legtöbbön jó darabig pusztán meredeztek ég felé a karók, míg aztán dudva és az lett egészen urrá.

A szőlőbirtokosság első időkben teljesen tanácstalan volt. Később védekezni kezdett. De sokáig tartott a tapogatózás, a bizonytalanság az eljárásban, a bizalmatlanság a siker iránt. A vesszőkben való hiány, a mi a legnagyobb, a befektetésre váró tőkék hiánya, bénították meg és tartják még ma is megbénítva e vidék szőlőszetének új életre ébredését.

A szőlők újtelepítése oly lassan halad, hogy ezen útemben folytatva, egy pár század alatt se vezetne a hegyek beültetéséhez. Adataink szerint az eddig amerikai alanyokkal beültetett elpusztult szőlőterület nem tesz ki többet 825 kat. holdnál, tehát közel négyezer holdnyi olyan terület, mely tíz évvel ezelőtt bort termelt, nincs még bevonva újra a szőlőművelés keretébe. A kopárrá vált hegyoldalakból 1200-1300 holdon mezőgazdasági művelést visznek; a meddig a hegy meredeksége a szántást megengedi, kukoriczát, búzát, árpát termelnek, teljes háromezer holdnyi terület egészen miveletlenül hever.

Az aradi hegyalján a szőlő oltását zölden és fásan eszközlik. A zöld oltásban a munkások kielégítő ügyességet tanusítanak és az elért eredmény teljesen kielégítő, de az oltási időszak oly rövid, hogy azon nagymérvű szükséglethez, mely Aradhegyalja betelepítésénél felmerült, a zölden készíthető oltások száma elenyészően csekély. A fás oltások kezelésénél a munka olyan finyasan aprólékos, hogy annak keresztülviteléhez sok szakismeretre van szükség.

Ujabbban a kész oltványok forgalomba hozásával igyekeznek kísérleteket tenni. A földművelési miniszter tavalyi lépéseket tett, hogy jó hiteli és teljesen megbízható francia oltványtermelőkkel kötött szerződés segítségével az állam rendelkezésére álló amerikai alanyok mennyiségének erejéig annyi fás oltványt állíthasson elő, a mennyit csak lehet. A ménes-barackai telepen, mely 48 kat. hold anyaszőlő beszámításával 110 kat. holdból áll, tényleg folyamatba is tétetett az eljárás és a múlt év tavaszán már közel három millió szőlőoltvány állított elő. Sajnos, az 1893-iki tavaszi árvíz az oltványok egy tetemes részét elpusztította.

Ennek az oltványkészítő-telepnek az ideitavasszal új sorsa lesz. A földművelésügyi miniszter átengedte azt Bohus László és Vásárhelyi Béla szőlőnagybirtokosok a kik kötelezték magukat, hogy állami segély mellett szőlőoltványokat nagyban állítanak elő. A már meglévő szőlőtelepekhez a lippa-barackai földektől még 120 hold ad át a kormány a nevezetteknek ötven évre ingyenes használatra a következő két éven át 10-10 ezer forintot, azontul 1899-ig évenként 25 ezer forinttal segízei őket. Ezzel szemben ők kötelesek az első évek mindenikében legalább 2 millió, 1896-tól évenként legalább 5 millió szőlőoltványt elkészíteni és forgalomba hozni. Az oltványok ezrének ára 1896-ig 110, 1896-99-ig 100, 1900-tól pedig 90 frtnál magasabb nem lehet. Ha ezen intézkedés beválik és a szóban levő oltványok kellő mennyiségben fognak készülni, akkor csak a jobbmodu, tehetősebb szőlőbirtokosoktól fog függeni, hogy újra szüretelhesenek.

= Vásárok a környéken. A közelebbi napokban és hetekben országos vásárokat tartanak a következő helyeken: febr. 10 én Lugoson, febr. 13-án Simándon, febr. 14-én Csanádon, Soborsinban és Mokrinban.

= Az aradi közüti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása. Szállított 1894. jan. 16-tól 31-ig 12,991 személy, bevétel 1419 frt 55 kr. Szállított 1893. jan. 16-tól 31-ig 10,359 személy, bevétel 1144 frt 25 kr. Szállított 1894. jan. 1-től jan. 31-ig 26964 személy, bevétel 2820 frt 45 kr. Szállított 1893. jan. 1-től jan. 31-ig 22,533 személy, bevétel 2412 frt 25 kr. Szállított 1894. jan. 16-tól 31-ig 3,265,600 kilogramm teher, bevétel 1446 frt 47 kr. Szállított 1893. jan. 16-tól 31-ig 2,411,600 kilogramm teher, bevétel 1136 frt 61 kr. Szállított 1894. jan. 1-től jan. 31-ig 660,2350 kilogramm teher, bevétel 2867 frt 92 kr. Szállított 1893. jan. 1-től jan. 31-ig 517,9280 kilogramm teher, bevétel 2416 frt 58 kr.

= Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok. 1894. évi feb. hó 5. Hízott sertésárak: I. Magyar első rendű: I. Öreg nehéz (páronkint 400 kg-ron felüli súlyban) 47.-48. krig. Öreg közép (páronkint 300-400 kilogramm súlyban) 47.-48. krig. Fialat nehéz (pkint 320 kg-ron felüli súlyban) 50.-50.5 krig. Fialat közép (pkint 251-320 kg-ron súlyban) 48.5-49. krig. Fialat könnyű (pkint 250 kg-ron terjedő súlyban) 49.-50. krig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronkint 280 kg-ron felüli súlyban) 46.5-47.5 krig. Közép (pkint 220-280 kg-ron súlyban) 46.5-47.5 krig. Könnyű (pkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 47.-48. krig. Szerbiai: Nehéz (pkint 260 kg-ron felüli súlyban) 47.5-48.5 krig. Közép (páronkint 220-260 kg-ron súlyban) 47.5-48.5 krig. Könnyű (páronkint 220 kg-ron terjedő súlyban) 46-47 krig. Sertéslétszám 1894. febr. hó 2-én volt készlet 113,969 darab. 1894. február hó 4-én felhajtott: 4959 darab 1894. február hó 4-én elszállított 2657 drb. 1894. feb. 5-én maradt készletben 116,271 drb. — A hízott sertésüzletirányzata: kissé keilemesebb.

Szeszüzlet.

— Február 6. —

Mai jegyzéseink: Készáru nagyban nyers szesz 53.25, kicsinyben 53.75 hordó nélkül, per 100 liter 1/4 beieértv: 85 frt fogyasztási adót.

Budapesti gabnatózsde

— Az „Aradi Közlöny“ távirati tudósítása. — Budapest, február 6. d. u. 5 óra.

Table with columns: Gabona, faj, Irányzat, 100 kilogramm frt. Rows include Buza, Rozs, Árpa, Zab, Tengeri, Kaposzta-repcze, Köles, and various sub-categories like bányási, tiszavidéki, pestvidéki, etc.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, 1894. február 6.

Table of exchange rates for various commodities like Magyar aranyjárdék, Magyar koronajárdék, Magyar arany, Magyar ezüst, etc.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

T. L. (Arad.) „A megtért“ levezelte büneit s megtért illő helyre, a papirkosárba. De mikor tér már meg ön is egyszer, mint az a szerencsétlen Malvin? Aztán meg miért kereskedik örökké a csillagokban? Maradjon csak t. uram a földön s ne bolygassa se a meteort, se a csillagokat. Akkor nem fog ilyen badarságokat írni: „A lámpák világlai segítettek ragyogását a különben fénytelen testnek“ „De volt azért bámulója is, ki örült szerellemmel nézett a hűtelen meteorba“ „Egy szép őszi reggelen elhomályosult csillagot szállított egy paraszt szekér Budapestre“ stb. Ne küldjön többé hozzánk semmit, ha le akar bennünket kötelezni.

V. D. (A.-Kamarás). Megkapta válaszukat? J. B. (Arad) Legközelebb megmondjuk rá véleményünket. Még nem volt időnk elolvasni.

LÉGTŰNETI ÉSZLELETEK.

Table with columns: Hó és nap, Légnyomás milliméterekben, Hőmérséklet C°, Szél iránya, Felhőzet, Észrevétel. Rows for Jan. 27-31 and Febr. 1-2.

POSGAY LAJOS dr.

VIZJELZÉS.

1894. évi február hó 6-án reggel 8 órakor észlelt vízállások, időjárás és hőfokok a marosi és tiszai vízmézőzón.

Table with columns: Észlelési állomás, Hőmérséklet, Időjárás, Vizállás, Jégvastagság. Rows for Branyicska, Soborsin, Radna, Arad, Makó, Szeged.

A + jel a 0 feletti hőmérsék és vízállásokat jelzi. A - jel a 0 alatti hőmérsék és vízállásokat jelzi. Arad, 1894. február 6.

A m. kir. folyamammérési hivatal.

Aradvárosi

Évadbérlet 127. szám.

színház.

Havibérlet 7. szám.

Szerdán, 1894. évi február hó 7-én:

A bagdadi hercegnő.

Szinmű 3 felvonásban. Irta: Ifj. Dumas Sándor. Franciaából fordította: Paulay Ede.

SZEMÉLYEK:

Table listing names and roles: Jean de Huyn, Lionette, Raoul, Godler, Trevelle, Nourvady, Richard, Rendőrbiztos, Tompa K., Szilágyi B., Kiss M., Balassa J., Fenyvessi E., Szakács A., Bácsa K., Czákó.

Kezdeté 7 órakor.

IDEGENEK NÉVSORA.

— Február 6. —

Fehér Kereszt szálloda: Hartig Sándor műszaki tanácsos, Budapest. Bondy Adolf kereskedő, Bécs. Darman Ignác kereskedő, Gablancz. Kecskeméti Sándor látszóresz, Kecskemét. Szamek Gáspár buzakeryeskedő, Temesvárott.

Arany Kulcs szálloda: Steinkampf János földbirtokos, Zádorlak. Turik György tanító, Otlaka. Nagy Vilmos kir. aljegyző, Nagyhalmagy. Bercesényi Miklós segédjegyző, Nagyhalmagy. Sarapatka Arthur inspektor, Mezőhegyes. Dr. Neumann N. ügyvéd, Világos. Bildhauer József kereskedő, Borosjenő. Sütő Mihály építész, N.-Szalonta. Szimonedez Lajos gazdatiszt, Vértés. Lukhard Margit szijgyártó neje, Hidegkut. Zaránd Gynuláné körjegyző neje, Kiszindia.

Felelős szerkesztő: Vass Géza.

Az aradi polg. takarékpénztár-részv.-társ. forgalmi kimutatása 1894. jan. hóról.

Takarékpénztári betétek.

Álladék mult hó végén	frt 1.652.001.28
Betétel folyó hóban	102.706.60
Összesen	frt 1.754.707.88
Visszafizetés ugyanezen idő alatt	185.052.83
Álladék folyó hó végén	frt 1.569.655.—

Záloglevél:

Álladék mult hó végén	frt 1.843.800.—
Kibocsájtott folyó hóban	—
Összesen	frt 1.843.800.—

Váltószámítás.

Tárcaálladék mult hó végén	frt 673.343.60
Leszámított folyó hóban	269.904.98
Összesen	frt 943.248.58
Beváltott és visszleszámit. ugyan-ezen idő alatt	24.000.00
Tárcaálladék folyó hó végén	frt 697.761.18

Előlegek értékpapírokra:

Álladék mult hó végén	frt 555.482.46
Uj előlegek folyó hóban	73.282
Összesen	frt 562.825.28
Visszafizetés ugyanezen időszakban	11.782.25
Álladék folyó hó végén	frt 551.043.03

Jelzálog-kölcsönök:

Álladék mult hó végén	frt 2.060.718.42
Engedélyezett és kifizetve f. hóban	1500.—
Összesen	frt 2.062.218.42
Visszafizetés ugyanezen időszakban	3873.—
Álladék folyó hó végén	frt 2.058.345.42

Pénzforgalom:

Álladék mult hó végén	frt 62.616.21
Bevételek folyó hóban	570.799.35
Összesen	frt 633.415.56
Kifizetettek ugyanezen időszakban	603.454.18
Készlet folyó hó végén	frt 29.961.38

Arad, 1894. jan. hó 31-én.

Az aradi polgári takarékpénztár igazgatósága.

Az aradi ipar- és népbank forgalmi kimutatása 1894. évi jan. haváról.

Takarékpénztári betételek:

Betét-maradvány mult hó végéről	frt 1.473.593.80
Folyó hóban betét	166.733.27
Összesen	frt 1.640.327.07
Visszafizetett betét folyó hóban	207.50.85
Betét-maradvány folyó hó végével	frt 1.432.826.22

Váltó-tárca:

Álladék mult hó végével	frt 509.180.67
Leszámított folyó hóban	262.213.90
Összesen	frt 771.394.57
Beváltott és forgatott	264.959.83
Marad tárca-álladék f. hó végével	frt 506.434.74

Aradi hitel-egylet:

Álladék mult hó végével	frt 286.133.28
Folyó hóban adott kölcsönök	1.665.—
Összesen	frt 237.798.28
Törlesztett folyó hóban	2.997.—
Álladék folyó hó végével	frt 234.801.28

Előlegek készletre:

Álladék mult hó végével	frt 1.070.994.05
Folyó hóban új előleg adatok	90.235.43
Összesen	frt 1.161.229.48
Ebből visszafizetett folyó hóban	99.944.31
Álladék folyó hó végével	frt 1.061.285.17

Jelzálog-kölcsönök

Álladék mult hó végével	frt 418.331.81
Uj előleg folyó hóban	1300.—
Összesen	frt 419.631.81
Visszafizetett folyó hóban	2.047.—
Álladék folyó hó végével	frt 417.591.81

Pénztár:

Maradvány mult hó végével	frt 66.181.63
Bevétel folyó hóban	1.129.532.5
Bevétel összesen	frt 1.195.714.38
Kiadás folyó hóban	1.143.3.906
Pénztármaradvány folyó hó végével	frt 52.355.32

Arad, 1894. jan. 31-én.

Az igazgatóság.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár forgalmi kimutatása 1894. jan. haváról.

I. Betételek.

Álladék mult hó végén	frt 3.547.858.84
Betételek folyó hóban	411.237.08
Összesen	frt 3.959.095.92
Visszafizetések folyó hóban	365.416.36
Álladék folyó hó végén	frt 3.593.679.56

II. Leszámitolás.

Váltótárca-álladék mult hó végén	frt 2.433.960.80
Leszámitolt váltók folyó hóban	603.857.06
Összesen	frt 3.037.817.86
Bejárt váltók folyó hóban	712.761.99
Váltótárca-álladék folyó hó végén	frt 2.325.055.87

III. Előlegek készletre.

Álladék mult hó végén	frt 2.066.437.80
Előlegzetett folyó hóban	868.417.89
Összesen	frt 2.934.855.19

Bejárt előlegek folyó hóban	865.187.84
Álladék folyó hó végén	frt 2.069.667.35

IV. Jelzálogos kölcsönök.

Álladék mult hó végén	frt 835.523.99
Előlegzetett folyó hóban	8.450.—
Összesen	frt 843.974.99
Törlesztett folyó hóban	7.235.—
Álladék folyó hó végén	frt 836.708.99

V. Pénztárforgalom.

Álladék mult hó végén	frt 75.952.06
Bevételek folyó hóban	2.032.958.67
Összesen	frt 2.108.910.73
Kiadások folyó hóban	2.049.038.60
Pénztári álladék folyó hó végén	frt 59.872.13

Arad, 1894. jan. 31-én.

Az igazgatóság.

Az aradmegyei takarékpénztár forgalmi kimutatása 1894. jan. haváról.

I. Betételek.

Álladék mult hó végén	frt 4.365.330.21
Betételek folyó hóban	340.860.75
Összesen	frt 4.706.190.96
Visszafizetések mult hóban	360.001.09
Álladék folyó hó végén	frt 4.346.187.87

II. Leszámitolás.

Váltótárca-álladék mult hó végén	frt 2.757.445.53
Leszámitolt váltók folyó hóban	816.38.29
Összesen	frt 3.603.983.82
Lejárt váltók mult hóban	803.358.35
Váltótárca-álladék folyó hó végén	frt 2.800.625.47

III. Előlegek készletre.

Álladék mult hó végén	frt 1.691.250.01
Előlegzetett folyó hóban	528.87.40
Összesen	frt 2.215.107.41
Bejárt előlegek mult hóban	594.517.32
Álladék folyó hó végén	frt 1.620.590.09

IV. Jelzálogos kölcsönök.

Álladék mult hó végén	frt 809.834.30
Előlegzetett folyó hóban	15.170.—
Összesen	frt 825.004.30
Törlesztett mult hóban	11.925.—
Álladék folyó hó végén	frt 813.179.30

V. Amortisationsdíj Záloglevél-kölcsön.

Álladék mult hó végén	frt 315.100.—
Folyósított kölcsönök folyó hóban	15.00.—
Összesen	frt 330.100.—
Törlesztett folyó hóban	—
Álladék folyó hó végén	frt 330.100.—

VI. Záloglevelek.

Álladék mult hó végén	frt 800.500.—
Kibocsájtott folyó hóban	—
Álladék folyó hóban	frt 800.500.—

VII. Pénztárforgalom.

Álladék mult hó végén	frt 107.511.32
Bevételek folyó hóban	2.058.198.27
Összesen	frt 2.165.709.59
Kiadások mult hóban	2.098.863.90
Pénztári álladék folyó hó végén	frt 66.845.69

Arad, 1894. jan. 31.

Az igazgatóság.

Az aradi első takarékpénztárnak forgalmi kimutatása 1894. jan. hóról.

Betételek.

Álladék a mult hó végén	3.813.040.05
Betételek a folyó hóban	334.079.91
Visszaüz. betétek f. hóban	324.709.21
Álladék a folyó hó végén	3.822.410.75

Leszámitolás.

Tárcaállomány m. hó vég.	2.083.106.50
Leszámitolt f. hóban	548.750.25
Bejárt folyó hóban	608.475.14
Tárcaálladék f. hó végén	1.973.381.61

Előlegzés készletre.

Raktárállomány m. hó vég.	814.473.92
Előlegzetett folyó hóban	71.145.55
Beváltott folyó hóban	885.619.47
Raktárálladék f. hó végén	73.507.87
Összesen	812.111.60

Jelzálogos kölcsönök.

Álladék mult hó végén	1.610.145.—
Uj kölcsönök folyó hóban	5.000.—
Törlesztett folyó hóban	8.015.—
Álladék folyó hó végén	1.607.130.—

Pénztárforgalom.

Pénztárkészlet m. hó vég.	58.842.71
Bevételek folyó hóban	1.060.242.01
Kiadások folyó hóban	1.079.746.79
Pénztármaradvány f. hóvég.	38.837.98

Kelt Aradon, 1894. jan. 31-én.

Az igazgatóság.

M. kir. államvasutak Üzletvezetőség Kolozsvár. 121/94. I/c. szám. 74. 1—x

Pályázati hirdetmény.

Sósav, horganyhulladék és talpfajelző szegek szállítására.

A nagyvárad talpfa telítő telep részére 1894. évi márczius hó 20-tól 1894. évi szeptember hó végéig 1730 q. (100 kgr.) sósavra,

284 ezer drb horganyzott talpfajelző szegre, és 346 q. (100 kgr.) horganyhulladékra lévén szükség, ezen mennyiségek szállításának biztosítása céljából ezennel nyilvános pályázat hirdettetik.

Szállító köteles, ha kívánatik, — a neki átengedett mennyiség 25%-ával többet is az ajánlati egységgel szállítani, mely kívánalomról azonban szállító az üzletvezetőség által, még június hó vége előtt fog értesítettetni.

A szállítás a m. kir. államvasutak részére érvényben levő 129,381/91. szám alatt kiadott általános anyagszállítási feltételek és a jelen kiírás alkalmával 121/94. sz. a. szerkesztett pályázati feltételek szerint eszközözendő.

A fentemlített szállítási feltételek a magyar kir. államvasutak összes üzletvezetőségénél naponta megtekinthetők, vagy posta útján a m. kir. államvasutak budapesti nyomtatványtároltól 25 kr vételár lefizetése mellett megszerezhetők.

Ajánlati munkát és a 121/94. számú pályázati feltételek a magy. kir. államvasutak kolozsvári üzletvezetőségénél díjmentesen kaphatók, vagy onnan posta útján kérhetők.

Mindegyik ajánlattevőről feltételeztetik, hogy a fennebb említett feltételeket ismeri és azokat egész terjedelmében elfogadja.

Az ajánlati mintán a szállítandó anyagok gyártási helye kitüntendő.

Az egységi ár ajánlati mintán látható egység szerint minden anyagnál külön-külön számokkal és betűkkel kiteendő.

Az 50 kros magyar bélyeggel ellátott és bepecsételt ajánlatok következő külcimmal: „Magyar kir. államvasutak üzletvezetőségének.

Kolozsvártt.”

„Ajánlat talpfa telítő anyagok szállítására 121/94. számhoz.”

1894. évi február hó 20-án déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség anyag és leltár beszerzés osztályához benyújtandók, vagy posta útján beküldendők.

Bánatpénz gyanánt az ajánlott mennyiség értékének 5 százaléka készpénzben, vagy állami letételekre alkalmas értékpapírokban f. évi február hó 19-én déli 12 óráig a kolozsvári üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál letendő.

Az ajánlatot az egyes anyagok egész kiírott mennyiségére, vagy annak tetszés szerinti részletére lehet tenni.

A magy. kir. államvasutak részére határozottan fenntartatik a jog, hogy az ajánlatok közt minden tekintet nélkül az árra és feltételekre szabadon választhasson, továbbá hogy az ajánlott mennyiségből tetszés szerinti rész mennyiség szállítását is átengedhesse az esetben, ha az ajánlat világosan nem az egész mennyiség szállításának elnyerése s kikötése mellett tétetett, és végre, hogy a cél elérésére bármily más irányú intézkedést is teheszen.

Egyidejűleg fenntartja magának az üzletvezetőség azon jogot is, hogy addig is, míg az ajánlatok fölött döntőleg határozná, egyes ajánlkozónál az ajánlati árak mellett megrendeléseket teheszen.

Az illető ajánlkozók ezen megrendeléseket teljesíteni kötelezettek anélkül, hogy ebből folyólag valamely szállításnak végleges átengedését követelhetnék.

Kolozsvártt, 1894. január hóban.

Az üzletvezetőség.

Magyar királyi államvasutak igazgatósága. 12367/94 sz. 107 1—3.

Hirdetmény.

Nyugot-német-osztrák magyar vasuti kötelék. (Az I. számú pótlék életbeléptetése a 3. füzet-hez tartozó függelékhez.)

A fenti kötelék II. rész 3. füzetéhez 1893. évi szeptember 15-én kiadott függelékhez, f. évi február 15-vel az I. számú pótlék lép életbe.

Ezen pótlék a tengeri (kukoricza), takarmány, liszt, korpa stb. szállítására érvényes kivételes díjszabás tételeinek kiegészítését és módosítását, továbbá Hatvan állomással való forgalomban szaritott, kilugozott répaszeletekre új díjtételeket tartalmaz.

A pótlék a részes vasutigazgatóságoknál 10 pfennig = 6 krajczárért szerezhető meg. Budapest, 1894. február 1.

A m. kir. államvasutak igazgatósága, a részes vasutak nevében is.

Telek-eladás.

Egy háztelek a kis-körut és Baross-park felé
350 □ terjedelmű (sarok), szabad kézből

jutányos áron és előnyös feltételek mellett eladó
és azonnal átvehető. Továbbá figyelmeztetem a nagyérdemű közönséget,
hogy több adómentes **új ház is, igen előnyös feltételek
mellett, jutányos áron eladók.** Bővebb értesítést nyújt

Rosenberg Károly

104 2-3

ügynök ARADON, Simonyi-utca 2-ik szám alatt.

Kevés haszon, nagy forgalom!

Van szerencsénk a n. b. vevőinknek és a t. közönségnek tisztelettel tudomására hozni, hogy divat-, kézmű-, rövidáru-, norinbergi fehérnemű és gyermekjáték üzletünket

a téli idényre

a legjobb és legolcsóbb árukkal felszereltük, a nagy forgalom által azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy azokat

olcsóbban mint bárhol

eladjuk. Minden igyekeztünk az, hogy t. vevőinket a legolcsóbb árban kiszolgálhassuk, mert a tervünk

kevés haszon, nagy forgalom!

T. vevőink b. pártfogását továbbra is kérjük. Tisztelettel

Kilényi C. és Társa

a kék golyóhoz,

Aradon, Andrassy-tér 20. szám

(Arena-épület.)

108 8-8

Jegyzői írnok kerestetik.

Egy a jegyzői teendőben, de különösen az adóügyekben teljesen jártas fiatal ember a főnlaki jegyzőségénél azonnal alkalmazást nyer.

Közelebbi felvilágosítást ad

Altmann Lajos,

110 1-1

jegyző.

Csanádvármegye alispánjától.

7100 | 894. sz. a. hozott határozata, illetve 109 1-1

Hirdetmény.

Csanádvármegye törvényhatósági bizottságának 1893. évi május hó 2-án 25 | 4144. sz. a. hozott határozata, illetve a nagym. kereskedelemügyi m. kir. Miniszter urnak jóváhagyó 84486 | 1893. sz. intézménye folytán a Magyar-Csanád és Német-Csanád között levő Maros folyón át és annak árterén egy állandó jellegű fő és három ártéri fahíd fog építtetni.

Az engedélyezett összeg tesz, és pedig:
A) A főhid alépitménye nevezetesen két hídfő, két meder-pillér építése 48039 frt 10 kr.

B) egy három egyenlő támaszközü és 45 m. össznylású, egy négy egyenlő támaszközü és 52 m. össznylású ékelt

gerenda tartós, egy 8 m. nyilású egyszerű gerenda tartós ártéri fahíd, továbbá korlátok és kerékvetők, földmunka és egy vámház építése 29488 frt 74 kr, összesen 77527 frt 84 kr.

A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása céljából az 1894. évi márczius hó 3-ik napjának délelőtti 10 órájára a megyei székház kis tanács-termében tartandó u j a b b i zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik.

A Maroshid két pillérjének czölöprácsozatához az előirányzott tölgyfa vagy pedig vörös fenyő használható, az ajánlatban tehát kiteendő, vajjon melyik anyagra vonatkozik az.

A felsorolt munkálatoknak befejezési határideje 1895. évi július hó 31-ére állapittatik meg.

A versenyezni óhajtok felhivatnak, hogy fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó ajánlataikat a kitűzött nap délelőtti 10 órájáig alulírott alispánhoz igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni.

Az engedélyezett költség után számítandó s a feltételekben előírt 5%-nyi bánatpénz készpénzben vagy elfogadható értékpapirban az ajánlathoz csatolandó.

Az ajánlatok a költségvetésben kitett egységárak bizonyos százaléka mellett engedmény vagy felülfizetés kikötésével teendők.

A szóban forgó munkálatokra vonatkozó műveletek, általános feltételek, részletes határozatok és szerződési minta az itteni államépítészeti hivatalnál a rendes hivatalos órákban naponként megtekinthetők.

Makón, 1894. évi február hó 3-án.

Meskó Sándor,
alispán.

M. kir. államvasutak. Zágrábi üzletvezetőség.

47158/93. sz.

99. 1-

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak zágrábi üzletvezetősége a vonalai mentén levő szolgálati órák (a vonatkísérő és mozdonyszemélyzet zseboráknak kivételével) jókarban tartását, javítását és szabályozását az 1894. évi május hó 1-től 1896. december 31-ig terjedő időre verseny útján átengedni szándékozával, felhívjuk a vállalkozni szándékozó és iparendelélyel bíró órákat, hogy kellőleg bélyegzett ajánlataikat, melyek a magyar és horvát vonalakra külön-külön szerkesztendők f. évi április hó 20-ának déli 12 órájáig I. szakosztályunkhoz

Nyomatott az „Aradi Nyomdatáraság” könyvnyomdájában.

(Zágrab, Trenkova-utca 12. szám, I. emelet) benyújtani sziveskedjenek. Az ajánlatok fent említett két vonalcsoporthoz egyikére is tehetők, ugymint a magyar vonalcsoporthoz alkotó budapest-kelenföld-szt.-lőrinczi, rétszilás-szegzárdi, zánkány-dombóvár-bátaszéki, somogy-szobbarcsi, barcs-pecs-üszögi, üszög-villányi, hidegkut-gyönktamas-miklósvári, somogy-szobbalaton-szt.-györgyi vonalakra. Budapest-Kelenföld, Üszög, Ata, Trinitás, Villány, Barcs és Balaton-Szt. György állomások kivételével, illetőleg a horvát vonalcsoporthoz alkotó zánkányfiumei, sziszek-bródi, sunya-doberlini, zapresic-sáktornyei, zabok-kiteplitz-krapinai és varasd-goluboveci vonalakra Doberlin, Bród és Zapresic állomások kivételével.

A szerződés tervezete az üzletvezetőség pályafentartási és építési osztályában, továbbá osztályrnökségeinknél a hivatalos órák alatt megtekinthető.

Zágrab, 1894. január hó 10-én.

Az üzletvezetőség.

6436 | 893. tkv.

111 1-1

Árverési hirdetményi kivonat.

Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Avarffy Ferencz végrehajthatónak, Nemiczov Györgyné aradi lakos végrehajtást szenvedett elleni végrehajtási ügyében 100 frt tőkekövetelés és járulékaiknak kielégítése végett az 1124 | 892. tkv. sz. a. kibocsájtott árverési hirdetményével az aradi 1387. sz. tjkvben A+1. sor, 1806. hr. szám alatt foglalt beltelkes házra 1530 frtban megállapított kikiáltási ár és feltételek mellett elrendelt árverésnek újabb megtartására határidőül 1894. évi február hó 23. napján délutáni 3 órakor a telekkönyvi hatósághoz kitűzetik, és foganatosításával Bonts Döme kir. közjegyző bizatik meg.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10%-át készpénzben, vagy az 1881 : LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett, árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazs. miniszteri rendelet 8. §-ában, kijelölt ovadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881 : LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Aradon, 1893. évi november hó 23-án.

Az aradi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.

Vincze,

kir. tszéki bíró.

M. kir. államvasutak üzletvezetősége! Miskolcon

84 | III. sz.

62 1-*

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak legénye-mihályi állomásán az 1894-ik évi július hó 1-től megüresedő vendéglői üzletnek, ugyanazon időponttól számított három évi időtartamra leendő bérlete iránt azaz 1897. évi június hó 30-ik napjaig ezenel nyilvános ajánlati tárgyalás hirdettetik.

Az 50 kros bélyeggel és „Ajánlat a m. kir. államvasutak legénye-mihályi állomásán levő vendéglői üzletére 84. számhoz” felirattal ellátott, borítékba zárt és lepecsételt, nemkülönbén a kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok az 1894. évi május hó 1-és napja déli 12 óráig a m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége titkári hivatalához — posta útján téríti vevőny mellett — nyujtandék be.

Bánatpénz fejében pedig 50 azaz ötven o. é. frt készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban a nevezett üzletvezetőség gyűjtőpénztárána Miskolcon az 1894. évi ápril hó 31. napja déli 12 óráig letesendő.

A vendéglői bérletre vonatkozó feltételek: a nevezett üzletvezetőség III. forgalmi és keresk. osztályában (II. emelet) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők; miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmökben kötelezőknek elfogadják.

A feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkező ajánlatok figyelembe vétetni nem fognak.

A m. kir. államvasutak miskolczi üzletvezetősége fentartja magának a jogot, hogy az ajánlattevők közül — tekintet nélkül az ajánlott bérösszegre — szabadon válasszhasson.

Miskolca, 1894. január hó 6-án.

Az üzletvezetőség.